

Hongkong: daganat vagy erőközpont

Írta: Adminisztrátor
2010. április 19. hétfő -

1997. július 1-én megkezdődött az egykori brit koronagyarmat történetének harmadik szakasza. Hongkong látványos gazdasági sikereit a II. világháborút követő fellendülésből és az anyaországból érkező menekültek olcsó munkaerejéből származtatják. Tavaly óta gazdasági gondokról szólnak a távol-keleti gyöngyszemről érkező híradások. Teng Hsziao-ping két rendszer elvének próbaköve lesz a gazdasági krízis megoldása: marad-e az 1990-ben elfogadott alaptörvény betűje, vagy *daganatnak* minősítik a szocialista Kína testén a kapitalista Territóriumot.

Előfordul, hogy a tájfun átírja a hongkongiak életének forgatókönyvét. A mi Jumbónk is kétórás kifutói várakozásra kényszerült, mire egy rövid viharcsöndet kihasználva, egérutat nyerhettünk a szárazföld felé. Kína 1997 óta nagyobb szerepet tölt be az anyaország külkereskedelmének felét bonyolító Hongkong életében, mint az azt megelőző 90 évben. A különleges státusú terület üzletemberei közül sokan abban reménykednek, hogy most a szárazföld felé lesz gazdasági egérút.

Kína fontolgatja, hogy segítse az amerikai dollárhoz kötött hongkongi valuta stabilitásának megőrzését, ugyanis a *◆* gazdasági Nagy Fal *◆* a hongkongi dollár gyengélkedésén keresztül válhat áteresztővé. A hongkongi pénzügyek irányítói szerint a helyi valutát az exportélnékiítés végett nem szabad leértékelni, mert ez a csőd beismerését, a kamat emelkedését és más járulékos gondokat jelentene. A tőzsde index, a Hang Seng két év alatt a felére csökkent, és a favoritként emlegetett légi közlekedési vállalat, a Cathay Pacific is beleremegett a gazdasági tájfunba. Az egykori ázsiai gazdasági erőközpont napjainkra jelentősen megrogyott, ezt a helyi közösség vezetője, Tung Csi-hua is elismerte. További rossz jel, hogy drasztikusan csökkent az ingatlanok ára, emiatt a kormány hat hónapos moratóriumot rendelt el az állami földek értékesítésére, de jövőre már nagyobb bevételre számít e téren. Az árcsökkenés azért is veszélyes, mert számos bankhitel fedezetéül szolgálnak ingatlanok. Visszaesett a turizmus is, bár ma már újra tele vannak a szállodák. Mivel a kamatok emelkedése a beruházási kedvet csökkenti, ez a munkahelyteremtést is visszaveti. Pedig Hongkongnak (az egyik) legnagyobb gondja most éppen a munkanélküliség emelkedése. Ez nem csupán a gazdasági helyzet következménye, hanem annak is, hogy a szárazföld felől egyre áramlik a boldogságkeresők növekvő serege. Csakhogy ma más a helyzet, mint a háború után.

A beruházásoknak a tavalyelőtti értékeket meg kell haladniuk, hogy a GDP növekedését szinten tarthassák. Tehát beruházók kerestetnek.

Az anyaországi reformerek számára pedig végképp rosszkor jött az ázsiai válság, hiszen az általuk szorgalmazott közgazdasági paradigmaváltás immár elodázhatatlan, mert a Kereskedelmi Világszervezet tagjaként már nem szabhat önkényes vámokat. Ha csökken a gazdaság növekedése a szárazföldön, az beláthatatlan következményekkel járhat a visszatért területen is. Mindenesetre biztató Csü Zung-csi kormányfő bejelentése a kínai parlament ülésén, hogy ebben az évben is 7 százalékkal nő a gazdaság. A rekord államháztartási hiány ellenére nem értékeli le a júant.

A hongkongi kormány túl optimista volt a gazdasági növekedés megítélésében, és a szakszervezeteket bosszantja, hogy a kormány nem tett konkrét lépéseket a munkahelyteremtés érdekében. Ennek ellenére túl vannak a baromfivészen és az új repülőtér, Chek Lap Kok kaotikus beindulásán. A légi kikötő a kapcsolódó beruházásokkal együtt 20 milliárd USA dollárba került. Itt egy Boeing 747-est 5685 dollárért szolgálnak ki, 64 százalékkal többért, mint a Kai Takon, Kowloonban, de ma már nem csinálhatunk fotót a házak tetejét dübörögve súroló óriásgépekről. A szédítően karcsú, égbeszökő lakóházak és felhőkarcolók között épül a metró. Az énekesmadár-rajongó hongkongiak pedig megsüketülnek a légalapácsok állandó csattogásától.

A helybeliek mindennapjait azonban nem csupán a gazdasági összeomlás Damoklesz kardja fenyegeti, hanem a környezet-szennyeződés is. Nem meglepő, hogy a világ legsűrűbben lakott területe a legszennyezettebb is. Csak néhány elkötelezett ember harcol a környezetszennyezés és az apátia ellen. Annak ellenére, hogy az előző évhez képest tavaly öt százalékkal többet költöttek a környezetvédelemre, megoldatlan a személtelhelyezés és egyre bűzősebb a levegő. Az utóbbi években megkétszereződött azon napok száma, amikor rossz látási viszonyokat regisztráltak. A világ egyik legsűrűbben beépített megalopolisában továbbra is fekete felhőket ont a 18 ezer dízeltaxi, bár készültek tervek a cseppfolyós gázüzemű átállásra. Lisa Lam, a Környezettechnológiai Központ igazgatója szerint a kormányzat keveset költ környezetvédelemre, és a be nem avatkozás politikáját gyakorolja.

Az élet tehát megy tovább, egy felmérés szerint a lakosság döntő többsége támogatja egy Disneyland fölépítését, és a Lantau szigetén érdekelt telektulajdonosok, hajózási vállalkozók már a hasznukat, a Hongkong-szigeten lévő Ocean Park üzemeltetői viszont a kárukat kalkulálják. Tehát korántsem egyértelmű a tőke menekülése. A piacvezető hamburgeres cég pedig büszke, hogy a világ 50 legnagyobb forgalmú üzlete közül 25 itt található.

Február utolsó napjaiban került nyilvánosságra, hogy a hongkongi kormány a gazdasági pangás ellenére a következő évben közel 30 milliárd USA dollárnyi kiadást tervez. Ez, az ideit 2,4 százalékkal meghaladó tétel, sokakat nyilván megrémiszt, mások arra következtetnek, hogy a kormány teszi a dolgát, a karaván halad... Teszi ezt az esedékes állami bevételek drasztikus csökkenése ellenére. A pénzügyminiszter asszony, Denise You, mindehhez még hozzátette, hogy a kiadásokat nem fogják lefaragni. Jól tudják, hogy a tőke bizalmát a kellő önbizalom is növeli. A gazdasági visszaesés ellenére a jövőbeni gazdasági növekedés érdekében továbbra is elkötelezettek a közszolgáltatások színvonalának emelésére, az infrastruktúra fejlesztésére. A kiadások növekedése elsősorban a szociális gondozás, az egészségügy, az oktatás és a közbiztonság terén várható. Arra természetesen ügyelnek, hogy a költségek mértéke ne haladja meg a költségvetési korlátokat. A kormány pedig az ötéves becsült gazdaság-növekedést 4,5 százalékról 3,5-re csökkentette.

A kormány azért is óva intett a kiadások lefaragásától, mert a hongkongi állampolgárságot elnyert korábbi bevándorlók Kínában élő gyermekei a Legfelső Bíróság döntése szerint letelepedési jogot élveznek, így az anyaországból özönlének a jövedelmek. Tavaly a munkanélküliek aránya 4,4 százalék volt (142.000 fő), és a beáramlás az utóbbi időben növekedett (176.000 fő). Idén január végéig a munkanélküliség mutatói tovább romlottak (5,8 százalék, 202.000 fő), mely adatok 23 év óta a legrosszabbak, s a közeljövő munkaerő-piaci előrejelzései riasztóak. A pénzügyek egyik irányítója, Donald Tsang Yam-kuen szerint a jelenlegi gazdasági helyzetben nincs megfelelő recept a megoldásra. A kormánybizottság is felhívta a figyelmet az említett bírósági döntésre, aminek komoly hatása lesz a munkaerőpiacra. A hongkongiak tehát hasonló dilemma előtt állnak, mint mi az Erdélyből vagy Kárpát-aljáról érkező magyarokkal kapcsolatban.

Míg a kormány óvatosságra int, és a következő időszakra tartós munkanélküliséget és bizonytalanságot jósol, a vállalatok egy része a Holdújév után, február közepére már remélte, hogy rendbe hozza főbb mutatóit. A vállalatok többsége viszont elbocsátással és bércsökkentéssel védekezik. A munkanélküliség először a szolgáltatási szektorokban (lakáskarbantartás, üzleti élet), legkésőbb pedig a szállításban és a gyárban jelentkezett.

Néhány képviselő máris keményen bírálta a kormányt, amiért nem ad több segítséget a gazdaság élénkítésére. Ők kevesellték a dolláreladást. Mások viszont ellenezték a tartalékok piacra dobását, mondván, a szabad piacot állami beavatkozással ne

Hongkong: daganat vagy erőközpont

Írta: Adminisztrátor
2010. április 19. hétfő -

befolyásolják. Sokan pedig az adópolitika átfogó felülvizsgálatát szorgalmazzák.

Ennek ellenére már néhány területen érezhető javulás. 1998 második felében 7,5 százalékkal (5 millióval) több turista érkezett Hongkongba, mint az előző év hasonló időszakában. Az infrastrukturális beruházások pedig a következő hónapokban kétezer embernek adnak munkát. A Hong Kong Standard március 1-én már a Hang Seng index 200 pontos emelkedéséről számolt be.

A South China Morning Post február 29-én pedig azt írta, hogy megjelent az átadásról szóló két és fél órás videó/CD rom.

1997 június 30-án éjjel megfigyelhettük az agyagkatonák fegyelmezettségével érkező néphadsereget, ám ez a szabályozottság a hongkongi lakosokra is jellemző. Ráadásul szorgalmasak és az igényeiket a kellő szintre képesek csökkenteni. A Kína-szakértők szerint a hongkongi csoda lényege a szakadatlan munka, a vetélytársak szemmel tartása és az, hogy soha nem állnak meg és nem adják fel.

1997. július 1-től Hongkong külpolitikailag és katonailag Kínához tartozik, ám 50 évig saját kormányral és törvénykezéssel autonómiát élvez. Kína belátásán múlik, mennyire maradnak érintetlenek ezek a jogok. De aligha számíthatunk arra, hogy az anyaország ilyen hosszú ideig kétféle mércét alkalmazzon.

Zétényi Zoltán

Fotó:2Z Fotó & Média